

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ละวรรณยา วิทยวัฒน์ : ละครผู้หญิงของเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (NAKHON SI THAMMARAT FEMALE COURT DANCE) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วัชรพิทักษ์, 316 หน้า. ISBN 974-635-441-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการ รูปแบบและองค์ประกอบละครผู้หญิงของเจ้าพระยานครศรีธรรมราช ซึ่งองค์ประกอบในการแสดงประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการแสดง โอกาสที่แสดง สถานที่ในการแสดง เรื่องที่แสดง เครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี และลักษณะวิธีการรำ ผลการศึกษาได้จากการรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ การสังเกต และการลำธิตำรำจากผู้ที่เกี่ยวข้องมาจากการสืบละครในวังเจ้าพระยานครศรีธรรมราช

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทราบว่าละครผู้หญิงของเจ้าพระยานครศรีธรรมราช มีรูปแบบ ลักษณะและองค์ประกอบเช่นเดียวกับละครผู้หญิงของหลวง เนื่องด้วยเมืองนครศรีธรรมราชมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทางเมืองหลวง ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เริ่มตั้งแต่เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (หลวงนายสิทธิ หนู) ได้ถวายธิดาทำรำการในสมัยเจ้ากรุงธนบุรี จากนั้นจึงมีความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนด้านการแสดงกันมาโดยตลอด เมืองนครศรีธรรมราชได้ส่งการแสดงมาร่วมเฉลิมฉลองในกรุงธนบุรีด้วย นอกจากนี้ยังมีการส่งละครละคร เครื่องแต่งกายละครมายังเมืองนครศรีธรรมราช หรือเมื่อมีงานสำคัญในเมืองหลวง ละครผู้หญิงของเจ้าพระยานครศรีธรรมราชได้มีโอกาสร่วมแสดงในงานนั้น จึงสันนิษฐานได้ว่าละครผู้หญิงของเจ้าพระยานครศรีธรรมราช น่าจะมีรูปแบบ องค์ประกอบเช่นเดียวกับละครผู้หญิงของหลวง โดยมีจุดมุ่งหมายในการแสดงเพื่อประดับอิสริยยศคู่บารมีแก่เจ้าพระยานครศรีธรรมราช เพื่อรับเสด็จพระเจ้าแผ่นดิน ต้อนรับชาวต่างชาติ เพื่อความบันเทิงภายในวัง และเพื่อเฉลิมฉลองเมื่อมีงานสำคัญ เรื่องที่แสดงในชั้นแรกจะแสดง 3 เรื่องด้วยกันคือ รามเกียรติ์ อิเหนา อุณรุท และสันนิษฐานว่าอาจเล่นเรื่องอื่นอีกในชั้นหลัง หลักฐานด้านเครื่องแต่งกายที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน สันนิษฐานได้ว่า ละครผู้หญิงของเจ้าพระยานครศรีธรรมราชแต่งกายแบบยืนเครื่อง พระ-นาง วงดนตรีที่ใช้ในการแสดงน่าจะเป็นวงปี่พาทย์

จากการเทียบเคียงทำรำเพลงแม่บทใหญ่กับแม่บทเมืองนครพบว่ามีการทำรำที่เหมือนกัน 4 ท่า และจากการเทียบเคียงทำรำเพลงแม่บทเล็กกับแม่บทเมืองนคร พบว่ามีการทำรำที่เหมือนกัน 12 ท่า สันนิษฐานว่าแม่บทใหญ่ แม่บทเล็ก และแม่บทเมืองนครน่าจะมาจากสายตระกูลเดียวกัน

ละครผู้หญิงของเจ้าพระยานครศรีธรรมราช หมดไปพร้อมกับตำแหน่งเจ้าเมือง ในสมัยรัชกาลที่ 5 แต่ยังคงหลงเหลือหลักฐานอยู่บางส่วน ซึ่งน่าจะสืบค้นไว้เป็นหลักฐานของวงการนาฏศิลป์ไทยสืบไป

ภาควิชา..... นาฏศิลป์
สาขาวิชา..... นาฏศิลป์ไทย
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....